

ACC. N.R. M. 13696: 1-12.

Landskap: *Västergötland* Upptecknare: *Carl Eliasson, Lönjingsgr*
Härad: *Kind* Berättare: " " "
Socken: *Redskared m. fl.* Berättarens yrke: *lantbrukare*
Uppteckningsår: *1954* Född år *1900* i *Redskared*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

När den nya tiden kom till bygden.

LUF 59.

Skriv endast på denna sida

I.

ACC. N:R M. 13696:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

"När den nya tiden kom till bygden"

Mellan år 1870-1880 förekom
lantmätarförändringar vid upp-
repade tillfällen i Gullöps by och gården
Bastved i Rindö socker.

huf 59
1.

Oskiftade byar finnes icke till omkring
mig veterligt. Bystämman är ingen
till omkring som har något minne
av. När byhandlingarna tog till vid
är okänt. Lunds förändringar finnes det
gott om till omkring - Andelsmjeri-
andelsställen - Till utställningar - Kooperat-
iv förändringar osv. Dess har väl kom-
mit någon en ersättning för det gamla
som är förgånget. Ha tillkommit för 25-30 år
Klasser? Trappat till vid som till
dell till.

2.

nooebill7 1m3

ACC. N:R M. 13696:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

2.

Vad industrier beträffar i Rindala ed
 så är det diligt, här har funnits en
 syfabrik, den är nu nedlagd på grund
 av brist på arbetskraft (förtjänsten var för-
 ligan för dilig) här har större delen av
 ungdomen flyttat in till staden eller
 till sterna. I denna stads syfabrik
 stiftades en fabrik i Gröblom som-
 lunda. Under år 15 Fal är här funnits
 en mattfabrik där man väver eller
 väver finare mattor, här är förtjänsten
 god. Den är stiftad av fabrikör Turson
 Bois. I sterna här runt omkring
 finnes en massa storne och mindre
 syfabriker, därifrån Blomquist ska
 syfabriken i som lunda stiftad omkr. 1915.
 I som lunda bedrivs även garveri-
 rörelse

1915

3.

När den nya
tidan kom till byggen.

ACC. N:R M. 13696:3.

Under första nya tid tillkom i Sörvinga
(Kärrs huvudstad) Kändisvirket Pöls brukeri
och Färgeri AB. Den startades 1936 av ingenjör
Stig Pluquist. Förtaget är nu ett av de
största i Sörvinga inom sin bransch, med
ca 165 anställda, till detta företag drog
mycket ungdom i Skid.

En gammal garveri har byt till
virket tillkommit i början av 1800-talet,
ca 1925 uppköptes denna rörelse
på grund av ägarens ålder, garveriet var
då gammalt och anslutet.

Samtidigt med ovan nämnda "Pöls"
startades AB Textilfabriken i Sör-
vinga utsköts direktör Gustaf Pluquist och
dennes son Stig Pluquist, rörelsen överlät
1937 till Kooperativa Förbundet.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

J.

4.

Förändring i
byggnadsförhållanden; ACC. N:R M. 13696:4.

Bostadshusen är till i ^{händ} Kindstommet
område och förbättrade. För i tiden
1910-1920 till var till inte ovärdigt med
s.k. byggåstugor med sprutsk Fejettik av
enkelt Fyru eller konstig rull av Föret
med närm och Föru, ingen egentlig stensjö
endast 4 tröskstensk under stugan och de
snellan infogad till till stensk, sedan
hade man till jord eller Föru utse
mitten runt väggarna för att skydda
sig mot golvdrag. Numera bor man i
i äldre hus till i Renslöd, men bygges
numera fullt moderna bostadshus och
äldre, mindre tillstuga bygges om (1950 till)
Husen bygges av plank, Föret med
Fyru och utse, för röda färger anses
nära min dröva dig. Bättre skonomi
är väl orsaken till de förbättrade bostäderna.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

4.

ACC. N:R M. 13696:5.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

År 1845 öppnades den första
handelsboden i Raddarvads socken
av lantbrukaren Joes Tiderson i Grobo- 5.
holm, nämnda gård var en av de större
i församlingen. Han var ganska snart
allt som handelsman på den tiden,
som följande rader vid denna tid,
befolkningen hade uti sin ungdom och
häfde ofta i skuld till affärsman och andra.

Han allmogens hade det med sin ekonomi
kan man göra sig en föreställning om av
följande. Efter 1845 kom en person
benämnd Tiderson i Glesbo på besök
till Groboholm, han hade varit i yttersta fattig-
dom, nu undrade han om han kunde få stanna
i Groboholm och arbeta för bara maten, efter
någon Förtjän blev detta beviljat, han fick 25 öre
om dagen tillika i dagpenning. Tillägges för
all del var min ga fönt som kommit i samma ända de till gård.

ACC. N:R M. 13696:6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

6.

Efter 1926 började man mer och mer uppföra egna hus fastigheterna i Sörufunga. Dessförinnan fingo industriarbetarna bo till hus sambesitt. Tek. i bysköps hus som ordnats av arbetsgivarna. Numera kan man se hela små kvarten med ljuvliga egna hus - villor i sambesittelse i Lundsbygderna. När man skaffar sig en modern bostad eller villa skaffade man sig även ljuvliga möbler. Värmländning - Elektrisk kokspis - badrum dammsugare mm. Detta även på Lundsbygderna. Bil är ej heller ovanligt på Lundsbygderna. Det är vanligt att hämta och lämna, såsom svenske murare och målare mm. fl. som har sitt arbete i sambesittelse och bo på Lundsbygderna, att dessa ha cyklar till all fördrag på till och från arbetet.

Vägarnas förändring ACC. N:R M. 13696:7.

År 1926 övertogs vägen i ^{längd} ~~längd~~ i Skåne län, förut hade bonderna
 hade en vägarna och stads i anseende för
 dess underkastade. En gång om året varulgen
 efter vägen för att se vägsyn inom
 varje landsfiskalsdistrikt av dess lands-
 fiskals distrikt av häradsrättens
 nämnden, men åsked efter tiden.
 För varje vägtillstånd eller vägmärke
 varulgen en stift skulld som milstolpe
 med rita bokstaven, utvisande väg-
 tillstånd nummer och längd, samt under
 en pil som utvisade på ^{sidan} riktningen om väg-
 märket vägtillstånd var. Vägarna var i regel
 deliga på den tiden. Så var det gränder på
 vägen, till exempel fanns 4-5 gränder på
 milen som de vägförändring öppna och
 stänga efter sig. De äro gränderna för-
 sörda i allmänhet vägen.

FOLKLIVS-
 ARKIVET
 LUND

7.

8.

Nya åkdon.

ACC. N:R M. 13696:8.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Före år 1900 f. o. m. 1910 användes en sorts gammal slags vagnar, de voro snickarliga med ca. 40 m. m. breda hjulkenor. Bakhjulen voro större än framhjulen, eller omkr. 80 cm. höga, medan framhjulen voro 10 cm. lägre, hjulaxlarna voro tvärliggande, vagnens hjulen stodo snett, avståndet mellan bak- och framhjulen kunde vara 75 cm. nedtill, och 90 cm. upp till, till följd härav hade de mycket lätt för att vända. Dessa vagnar användes både som last- och åkorgar. Efter dessa kom som arbetsvagn en mycket god och kraftig vagn, omkr. 1 meter mellan hjulen. Hjulen vilka voro försedda med en 10 cm. bred jämskrena voro omkr. 70 cm. höga, dock voro framhjulen något lägre än bakhjulen. Denna denna typ av vagnar är numera utbrukt, de ha ersatts av vagnar med gummitjul.

8.

9.

Nya näjen

ACC. N:R M. 13696:90.

och förställsen.
(Här ansluts också Hovstuguteat)

Inkomna väja församling finnes nu
 mera en bygdegård eller förmeningshus, i en
 del församlingar finnes 2 bygdegårdar. Val
 näjen beträffar tycks darsen vara vad som
 står först på listan. Denna hela natten
 mellan torsdagen och fredagen och söva
 hela söndagen, sedan ut på biograf
 på söndagskvällen, på måndagen äro
 de sedan förtäras än de varit på de före-
 gående arbetsdagarna sedan föregående
 måndag. Detta är ett utmärkt exempel
 för nutidens ungdom (1954). Tidningar
 hålls allmänhet i dessa förskolor. De finnes
 en bibliotek, här ha ungdomen tillgång
 på olika slags böcker - i uppfostrande
 syfte.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

9.

MS. A. 1. 10

ACC. N:R M. 13696: 10.

Skolundervisningen,
kyrkan - (1954)

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

10.

Efter genomgången folkskolan är det ganska vanligt även på landsbygden här att skolbarnen fortsätter i kommunala mellanskolan, de som ha tillstånd.

Vad kyrkliga ^{områden} ~~bestä~~ äffar så gå de äldst av församlingarna till ofta till kyrkan. Däremot visar ungdomarna inga kyrkliga intressen, några av olika slag. De äro fridlösa på mycket i avseende på tiden. Sällan räkna till för kyrkosök.

De för de så vid de fruktade husföräldrarnas förekommer ej mer. De äro emellertid ej riktigt bortlagda utan förekomma i form av en liten enkel bibel förklaring, då prästen läser själs och ställer en och annan fråga till församlingarna. Dessa andaktsstunder brukar hållas på trästen.

ACC. N:R M. 13696:11.

Barn dop föräldras i kyrka i kyrkan
man ständsam också i hemmet eller
i prästgård. Barnen hålls främst även
av föräldrarna själva vid dopförättningen.

De frikyrkliga ha ej spelat någon
särskilt framstående roll i denna kyrka.

I en del församlingar i närheten av
Boris och Horegunga finnes en och annan
kyrkohälsö som samarbetar med de
frikyrkliga — som tycks gå bra.

I övrigt nämnde kyrkor finnes många
missionskyrkor, nästan en i varje församling,
och dessa kyrkor går folket ganska
mycket. Dessa väckelse rörelser hade börjat
redan på 1920-talet.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

11.